

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 50 K Félévre . . . . . 220 K
 Negyedévre . . . . . 110 K Egész évre . . . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZAM.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
 Hiszek egy isteni örök Igazságban:
 Hiszek Magyarországot feltámasztásában.*

Egyenlő teherviselés

A pénzügyminiszter rettenetesen súlyos adózási rendszerében egyetlen vigasztaló motívum van csupán: az egyenlő teherviselés elve. Minden fia a hazának egyenlő mértékben osztozzék azokon a borzasztó terheken, amelyek a kifosztott ország amugy is gyöngye vállaira nehezdednek. Senki se bujjék ki a teherviselés alól, de senkire se rakjunk több terhet, mint amennyit elviselni képes. Ez az igazság, s ezt kell keresztülvinnünk vaskövetkezetességgel minden intézkedésünkben.

Az egyenlőség elve azonban semmiesetre sem annyit jelent, hogy az adózás, illetve teherviselés kulcsa mindenkivel szemben teljesen azonos legyen. Hogy akinek például 10 holdja van, attól elveszünk egyet, akinek 1000, attól százat. Mert a kettő között óriási különbség van. Az ezer holdas gazda semmiesetre sem érzi úgy meg váltásban elvett száz holdjának hiányát, mint a tizholdas kisgazda a maga egy holdjének. A százhold csak vagyon kevesbedést jelent, de az egy hold a megélhetés, az egzisztencia rovására megy. Az egyenlő teherviselés elve azt jelenti, hogy ki-ki képessége szerint járuljon hozzá a közterhek viseléséhez. Az ország rettenetes anyagi válságát a háború idézte elő, a háborúból pedig nem mindenki vette ki részét azonos mértékben. A falu kis emberei sokkal több vért és anyagi értéket áldoztak érte, mint az ezerholdas nagy gazdák, akik legtöbb esetben idehaza gazdálkodtak és legföljebb csak vadászpuskájuk porszagát szagolták. A teherviselésben egyedül az igazság lehet irányadó és a méltányosság a végrehajtó.

Ezt respektálnia kell a pénzügyminiszternek éppen úgy, mint a kormányoknak. Progresszív vagyonváltást bír ki csak az ország, olyant, amely a végrehajtás előtt nem tér ki a mérlegelés elől és méltányolni tud bizonyos konkrét eseteket is.

Azt sem szabad a többek között figyelmen kívül hagynia, hogy a Tiszántul népét esaknem mindenéből kifosztotta az oláh rablók garázdálkodása. A tiszántuli gazda, iparos és kereskedő társadalom semmiesetre se tud súlyos megrázkódtatás nélkül olyan vagyonváltást elvárni, olyan közterhet elviselni, mint a megszállástól mentes országrészek lakossága. — Kell, hogy ez a szomorú és sajnálatos tény is kellő megértésre és elismerésre találjon az illetékes körök előtt. Ahol az elmúlt esztendő minden hozamát, sőt minden régebben megakarított tőkét is arra kellett fordítani, hogy az elrablott vagyonrészek kipótolassanak, s ezáltal a jövőbeni idők termelése lehetővé tétessék, ott könnyen rombadó lehet az emberi szorgalom erőfeszítésének minden eredménye, ha az egyenlő teherviselés elve a maga rideg számszerűségében alkalmaztatik. Annak pedig elsősorban gazdasági összehasonulás lenne az elkerülhetetlen következménye. Semmi okunk sincs kételkedni abban, hogy a kormány nem tér ki a vagyonváltás végrehajtásánál ezek elől a nagyon megszívlelendő igazságok elől. Minden becsületes magyar lélek meghajol az egyenlő teherviselés elve előtt, ha annak megvalósításában az igazság és méltányosság játszik a vezetőszeret.

Legközelebb nagy pénzszükség várható

Hat milliárdot szolgáltatnak be a vidéki pénzügyintézetek -- A betétváltás nyolcvan százalékát július hatodikáig be kell fizetni

Budapest, július 1. (MTI.) A mai hivatalos lap közli a pénzügyminiszter rendeletét, amely a betétváltás 80%-ának egy összegben leendő lefizetését rendeli el július 6-ig. A hivatalos lap jelentése szerint a rendelet a vidéki pénzügyintézeteknek átmeneti nehézséget fog okozni, mert a rendelet értelmében 6 milliárdot lesznek kénytelenek a kincstárnak átszolgáltatni, minek következtében a pénzszüke elkerülhetetlen és lesznek olyan pénzügyintézetek, amelyek hitelt fognak igénybe venni.

Kötelező a gyermekek templomlátogatása

Befejezték az iskola-javaslat tárgyalását - Vita a munkás-bíráskodásról

-- A nemzetgyűlés mai ülése --

A nemzetgyűlés mai ülését 3/411 órakor nyitotta meg *Bottlik* József alelnök. Bejelenti, hogy Tomory Jenő sürgős interpellációra kapott engedélyt.

Hegedus Loránt pénzügyminiszter kéri, hogy az ingatlan- vagy nyáltságokról szóló törvényjavaslatot a pénzügyi és földművelésügyi bizottságok együttesen tárgyalják. A Ház ehhez hozzájárul.

Mózer Ernő, a véderő- és pénzügyi bizottság elnöke jelentést tett a trianoni békeszerződés következtében állásukat veszített tisztek és altisztek elhelyezéséről. Kéri a sürgősség kimondását.

Azután az iskolakötelezettség részletes tárgyalására tértek át.

Draxler János szólalt fel elsőnek. Cél tudatos nemzetvédő politikát sürget. A multnak az volt a nagy hibája, hogy nem a lényegre, hanem a látszatra építettek. A mult igazságtalanságai közé számítja azt is, hogy a felekezeti tanítók súlyos helyzetével nem törődtek. Ugy látszik, a régi rezsim ezen hibáját az új rezsim sem vette ki. A felekezeti tanítók kedvezményben nem részesültek. A párbért el kell törölni. Új irányzó oszlopokat kell felállítani és mindenben szakítani kell a multtal. A népnevelési iskolákat át kell reformálni és minden iskolát államosítani kell. A falusi iskolák legyenek 8 osztályosak. Ha a falu népét neveljük, úgy küzdünk a zsidóság ellen. A tanítóképezőket akadémiái rangra kell emelni. Az elemi iskolákban a tanítási idő a következő legyen: Az I. és II-ban 10 hónap, III-ban 9, a IV-ben 8 hónap legyen. A gazdasági ismétlő iskolák már nem állják meg helyüket. Az iskolai mulasztások elbírálása ne a tanítóságra háruljon, hanem az iskolaszékre. A javaslatot elfogadják.

Az I. §-nál *Schlachta* Margit ajánl módosítást. Egy új szakaszt óhajt a 3-ik bekezdéshez, úgy, hogy az iskoláztatási kötelezettség magában foglalja egyúttal az ünnepi és vasárnapi kötelező templomlátogatást is.

Vass József kultuszminiszter hozzájárul az indítványhoz és a nemzetgyűlés elfogadja *Schlachta* Margit módosítását. Az iskolázási kötelezettség teljesítésének biztosításáról szóló javaslatot részleteiben is elfogadja a Ház. Ezután az elnök 5 perc szünetet rendel el.

Szünet után *Szabó* József a munkásbíráskodás felső fórumát úgy gondolná, hogy a munkásoknak saját kebeléből választott bíróság titkosan szavazna. Ezt nem tartja bizalmatlan-

ságnak a bíróság iránt, mert vannak esetek ugyanis, amelyeknek körülményeit az intelligens munkások jobban ismerik, mint maga a bíróság. Erre nézve részletes tárgyalás során fog javaslatot tenni. Ha nem fogadnak el a javaslatot, akkor meg fogják találni a módját, hogy a felső bíróságba ülnököket soroljanak be. A legnagyobb meglepéssel, bizalommal és szeretettel fogadja a javaslatot, de hogy tökéletes legyen, rámutat gyengeségeire is. Híve a teljes szakképesítésnek. E téren a javaslat szűkebb és egyes fontosabb dolgokat nem utal a tanács elé. Bizonyos módosításokat ajánl a javaslaton és felhívja a nemzetgyűlés figyelmét az ülnökök választására. Ezt nem a bírósági választás alapján kell megállapítani, mert úgy csupán vagy szociáldemokraták, vagy keresztyén szociálisták kerülnek be. Mind a két világnézetet valló munkásságnak részt kell vennie az irányításban. Szeretné, ha kimondaná a javaslat, hogy nem a bírósági választás alapján, hanem az arányos választási rendszer alapján, mindkét világnézetet valló munkásság, számarányához képest, találjon ott képviselőt. Szükség van erre, mert a munkásság bizalmát meg kell nyerni. A 10. § a végrehajtásról, a díjak megállapításáról úgy szól, hogy azt a miniszter egy későbbi rendelettel fogja szabályozni. Arra kéri a nemzetgyűlést a minisztert, hogy amikor a rendelet előkészítéséhez fog, ezt a munkásság bevonásával tegye, mert ha nem így lesz, meg fog történni az, hogy „rólunk, nélkülünk” fognak határozni. Egyébként a javaslatot elfogadja általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául.

Tasnádi Kovács József üdvözli a javaslatot. Öröndetes dolog, hogy a miniszter sietett megindítani a munkáskérdés tárgyalását ezzel a javaslattal. Eddig sem a társadalom, sem az állam nem törődött a munkássággal.

— Nem az a kötelességünk most, hogy a munkásokat szidjuk, hanem inkább kézbe kell vennünk őket. Ez az irányzat értse meg a munkásokat, de a munkások is értessék meg magukat velünk és mi arra fogunk törekedni, hogy a munkásokat tisztességes megélhetéshez és polgári jóléthez juttassuk. Örömmel üdvözli a javaslatot és örül, hogy a kiképzés gyors és szakszerű és beleszólást enged a munkásoknak, akik jóra való emberek, csak a vezetői legyenek jók.

Bródy Ernő szerint ez a törvényjavaslat kitünő, nincs benne kivetni való, elfogadja. Elnök ezután napirendi indítványt tesz,

hogy a legközelebbi ülés holnap 10 órakor legyen a következő napirenddel: Az iskolázási kötelezettség teljesítésének biztosításáról szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása, a munkásbíráskodásról szóló törvényjavaslat folytatásos tárgyalása, a hivatásos tisztek és altisztek ellátásáról szóló törvényjavaslat és a trianoni béke következtében állásukat veszített katonák elhelyezéséről szóló javaslat tárgyalása. A holnapi ülés folyamán fog a belügyminiszter Schandl Károly és Somogyi István interpellációjára válaszolni.

Ezután a sürgős interpellációkra tértek át. Tomory Jenő a szatmármegyei közigazgatással kapcsolatban interpellál és szóvá teszi Péchy László főispán ügyét.

Az ülés 2 órakor ért véget.

Kormányok kongresszusa

Genf, július 1. (M. T. I.) A népek kormányainak első kongresszusa Genfben szeptember 1-től 10-ig fog tartani, tehát körülbelül egyidőben a Nemzetek Szövetsége második közgyűlésével. A kongresszus hat főbizottságot fog alakítani a következő pontok megvitatására:

1. Önrendelkezési jog általában, a békeszerződések revíziója.
2. Az orosz császárság területén alakult államok népei.
3. Egyiptom és Ázsia.
4. Albánia, Irország, Macedónia, Montenegro.
5. Nemzeti kisebbségek, mandátumok.
6. Propaganda- és sajtóügyek.

E kongresszus alkalmat akar adni minden elnyomott népnek arra, hogy akaratát és vágyait nyilvánítsa. A kongresszus hivatalos nyelve francia.

Az olasz kormányválság

Róma, július 1. (Stefani) De Nikola, a kamara elnöke, elfogadta a kabinet alakításra szóló megbízást és a mai napon a parlamenti csoportok vezetőivel tárgyalásokat kezdett.

Amerika a fegyverkezés ellen

Washington, július 1. (MTI.) A képviselőház Harding elnöke alatt 340 szóval 4 ellenében elhatározta, hogy az angolokkal és a japánokkal tárgyalást fog kezdeni a fegyverkezés korlátozásának tárgyában.

Angol-ir közeledés

London, július 1. (Reuter.) A hatóságok tegnap este az ir nemzeti párt két letartóztatásban levő vezetőjét, John Macot és Neylt, az angol parlament ir képviselőit és Arthur Griffithet, a titkos ir köztársaság elnökét szabadon bocsátották.

Olasz lap a magyar feltámadásról

Róma, július 1. (M. T. I.) A „Secolo Romano” hosszabb cikkben foglalkozik Magyarország helyzetével. Ami a jelenlegi Magyarországon elsősorban lepi meg az idegent, az a konszolidáltság, amely nemcsak politikai téren, hanem bámulatos gyorsasággal gazdasági téren is végbement. A cikk megemlékezik a magyar paraszt szorgalmáról és arról, hogy a korona Zürichben már 2.30-ra emelkedett és hogy Budapesten az élelmiszerek ára 50%-al esett. Hegedűst illeti ezért az átalakulásért az érdem, aki ép oly odaadással, mint bátorsággal és önfeláldozással látott nehéz feladatához.

A magyarságnak a békéhez való viszonyáról megállapítja, hogy a békét a kényszer sulya alatt fogadták el. Ismerve a magyarság rendkívüli hazaszeretetét, azt ajánlja a körültekintő országoknak, hogy ne nyomják el területükön a magyarságot, hanem alakuljanak át föderatív államokká. Végül megemlékezik a magyar Hiszekegyről és azt mondja, hogy Ő maga is hisz Magyarország feltámadásában.

Nyugatmagyarország az elszakítás ellen

Páris, július 1. (M. T. I.) A „Temps” jelentést közöl arról, hogy az osztrák propaganda napról-napra erősödik Nyugatmagyarországon. A lakosság ennek ellenére kijelentette, hogy sohasem rendeli magát alá a trianoni békeszerződésnek, amely szerint Ausztriához kerülne. Akkor már inkább lesznek birodalmi németekké. A francia kamara trianoni vitájáról szóló jelentés tudomásulvétele után Nyugatmagyar-

országon tiltakozó gyűléseket tartott a lakosság és visszautasította a csatlakozást, mert tudja, hogy mennyi nehézségnek, éhezésnek és a pénz milyen értéktelenedésének tenné ki magát. Ha Ausztria tényleg ragaszkodik Nyugatmagyarország bekebelezéséhez, komoly felkelésekre számíthat és a kétségbeesés Nyugatmagyarországnak a német birodalommal való egyesüléséhez vezetne.

A Nemzetek Szövetsége a leánykereskedelem ellen

A genfi konferencián Magyarország is képviselve van

Genf, július 1. (MTI.) A Nemzetek Szövetségének főtárgyalója minden kormányok részletes kérdőívet küldött szét a leánykereskedelem ellen fogantatott törvényes rendelkezésekről. Bár Magyarország még nincs főlveve a Nemzetek Szövetségének tagjai közé, a kérdőívet kormányunk is megkapta és részletes választát eljuttatta a főtárgyalóhoz.

Azonfelül a főtárgyaló nemzetközi konferenciát hívott össze, amelynek célja, hogy a válaszokat összehasonlítsa és igyekezzék az összees kormányok között egységes eljárásra

irányuló koncepciót összehozni. A konferencián Magyarországot Baranyai Zoltán, a Nemzetek Szövetsége melletti magyar titkárságok vezetője képviseli.

Zürich, július 1. (Bud. Tud.) A leánykereskedelem elleni nemzetközi konferencia tegnap megkezdődött. A versaillesi szerződés rendelkezései értelmében azok az országok hivatalosak a konferenciára, amelyek a leánykereskedelem elleni szerződést aláírták. Ily módon Németország, Ausztria és Magyarország is képviselve vannak.

Egy gyémántgyűrű Odysseája

Zsidó láncosok kezén két nap alatt hat gazdája volt

A debreceni államrendőrség páratlanul érdekes bűnügyről rántotta le tegnap a leplet. Néhány nappal ezelőtt özvegy Rosenfeld Salamonné Miklós utca 4 szám alatti lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy szekrényéből távolléte alatt ismeretlen tettes kilopta értékes gyémántgyűrűjét.

A nyomozás során Dudás polgári rendőr Busnyi Erzsébet cselédlány személyében a tettest kiderítette és előállította a rendőrségen, hol letartóztatták.

A leány kihallgatása során előbb tagadott, de később azt vallotta, hogy az értékes gyűrűt a szobában találta és azt gondolta, hogy az nem a házbelieké, mivel előtte nem beszéltek a gyűrű eltűnéséről. A gyűrűt még aznap átadta Weiszberger Mórnénak, hogy értékesítse. Weiszbergerné kis idő múlva 200 koronát csusztatott a markába azzal, hogy ennyit kapott a gyűrűért. A nyomozás további során azonban kiderült, hogy Weiszberger Mórné a gyűrűt 2200 koronáért adta el Cigler Joachimnak, aki másnap átlancolta Wachberger Ábrahámnak, aki

szintén igyekezett a gyűrűtől szabadulni s még az nap eladta Kramer József Simonffy utcai lakosnak 2400 koronáért.

Krammernél, mint az utóbb kiderült, alig egy napig volt a gyűrű, mert másnap felutazott Budapestre és tuladott rajta 4000 koronáért. Így jutott Rosenfeldné gyűrűje két nap alatt a hatodik gazda ujjára.

A rendőrség valamennyi bűnös ellen megindította az eljárást. Jellemző a gyűrű egész körjáratára, hogy az a tolvaj cseléd kivételével zsidó kezekon forgott, s így az eset újra megerősíti a régi bevált mondást, hogy az orgazda mindig csak zsidó . . .

A magyar-olasz viszony

Róma, július 1. (MTI.) Az „Idea Nazionale” egyik cikkében konstatálja, hogy a magyar kormány fokozatosan elhidegült Olaszországgal szemben, ami pedig feltétlenül és minden áron elkerülendő lett volna Olaszország közép-európai politikája szempontjából. — A magyarság elhidegülésében jelentékeny része van Sforza gróf sztafovfil egyéniségének. A cikk így végződik: Megállapítjuk, hogy a magyarokkal szemben igen nagy ügyetlenséget követtünk el.

Az érdekképviseletek nyilatkozatai a vagyonváltságról

Budapest, július 1. (M. T. I.) A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága ma délelőtt 11 órakor Huszár Károly elnöke alatt ülést tartott, amelyen az ingatlan vagyonváltság érdekeltségeit hallgatta meg.

Somsich László gróf, az O. M. K. E. elnöke kifogásolja a vagyonváltság időszerűségét és előadja, hogy a pénz értékével nem áll arányban sem a gazdasági termény, sem a föld értékének esése. Lehetetlennek tartja, hogy a vagyonváltság a javaslatban említett alapra helyeztessék, mert a váltság-összeg sokszorosán felülmúlja a vagyontárgy várható értékét. Helyesnek tartja a kataszteri tisztajövedelmen alapuló kivetést, mert ez bizonyos és így megközelíthetjük a valódi vagyonváltsági kulcsot. A vagyonváltság lerovására nézve az öt évi időt tulróvidnek tartja és kéri, hogy tíz évre hosszabbítsák meg. A váltságösszeg betáblázását veszélyesnek tartja, mert kérdés, hogy hogyan fognak viselkedni az illetővel szemben az előzőleg betáblázott összegek hitelezői. Az instrukció vagyonváltságát igazságtalannak tartja

a saját rezsiben kezelt birtokoknál, mert az instrukció szorosan összefügg a birtokokkal, nélküle nem kezelhető. Igazságtalannak tartja, hogy a kisbirtokokat vagyonváltsággal terhelik s ugyanakkor a községek és városok ingatlanai adómentesek.

Zsilinszky kijelenti, hogy a gazdaközönségnek a váltság nagy megterhelést jelent. Arra kéri a pénzügyminisztert, engedje meg, hogy a gazdaközönség szabadon választhassa meg a lerovást és 6 hónapra kamatmentes moratoriumot kapjanak. — Ifjabb Wekerle Sándor a gazdaszövetség nevében szükségesnek tartja a progresszivitást. A törpebirtokok létminimumot képeznek és nem lehet úgy megterhelni őket, mint a közép- és nagybirtokokat. S éppen ezért alacsonyabb kulcsot kell a megváltásnak történni. — Frukker Rezső a bérleti birtokokról beszél és a kulcsnak jelentékeny redukcióját kéri. — Gund Károly három háborús és három békeév átlagának figyelembevételével kéri, hogy a vagyonváltság 15%-on felül ne emelkedjék az erdőbirtokoknál.

Ma és minden este cigányzene a Gambrinusban!
Kitünő ételek! **ELSŐRANGU KISZOLGÁLÁS!!** **KÖSTNER ÉS DÉZSI** **Pompás italok!**

NAPI HIREK

A belgrádi

merénylet talán gondolkodóba ejti a kótyagos-fejű komitácikat és talán-talán még észbe is kapnak tőle. Talán-talán felülkerekedik a józan ész a fejetejére állított oktan szerb politikán és belátják a konakban is meg a szkupstindban is, hogy nem jó a tüzzel játszani. Sokszor megégeti azt is, aki élesíti és táplálja más számára... A bolsevizmus dédelgetett kegyenc volt Belgrádban és a magyar állam rovására élesztették és táplálták tüztét a rabágban tartott Mecsek-alján. Imé: a tűz nagyon erőre kapott és a vörös lángnyelvek ácsaptak a belgrádi konakba is. Kicsibe mulott, hogy meg nem pörzsölték a tüzetsziló gyilkos kezét... Talán okulnak az eseten odadt és felhagynak az oktan politikával, mely könnyen nem várt eredményeket produkálhat az összetakolt államalakulat számára. A vörös nemzetköziség bizony aligha fog kivételt tenni és aligha fogja respektálni a szerb nagyságot és dicsőséget Pasics ur kedvéért... Lehet, hogy a merényletből leszűrki Belgrádban a magyar közmondás igazságát: aki másnak vermet ás, maga esik bele...

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órákor prédikál Csüry István s. lelkész, délután 5 órákor prédikál Zambory Sándor kollegiumi szenior. Kistemplomban: délelőtt 9 órákor prédikál Mezey Béla s. lelkész délelőtt 11 órákor prédikál Felker János s. lelkész, délután 3 órákor prédikál Gábor András s. lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órákor prédikál Kiss Andor segédlelkész, délután 5 órákor prédikál Mezey Béla s. lelkész. Árpádtéri templomban: délelőtt 10 órákor prédikál Gábor András segédlelkész, délután 3 órákor prédikál Dr Révész Imre lelkész. Ispótlay templomban délelőtt 10 órákor prédikál Tóth János lelkész, délután 3 órákor prédikál Csüry István segédlelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órákor prédikál Molnár Ferenc vallásügyi lelkész. Dr Révész Imre lelkész a keresztény egységről szóló prédikációját (az egység célja) július hó 10-én a Nagytemplomban fogja elmondani.

A róm. kath. templomban holnap vasárnap 6, 7, 11 és fél 12 órákor csendes misék. — Fél 10 órákor nagy mise, utána szent beszéd. — Délután 3 órákor Iliánia, szt. olvasó, 4 órákor szt. beszéd és a Jézus Szíve Társulat ájtatossága.

Az ágost hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órákor Jónás András menekült evang. lelkész végzi az istentiszteletet.

Doktorrá avatás. A Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjának ambiciózus fiatal tisztviselője: Soós Jenő kitünő sikerrel végzvéen vizsgáit, a múlt héten a budapesti Pázmány Péter-egyetemen az államtudományok tudorává avattatott.

Kinevezés. A polgármester az előjáróság előterjesztésére Szegedi Lajos Szathmári Sándor és Vida Lajos előjárósági előadókat, minthogy azok az államtudományi államvizsgát letették, tb. közigazgatási előadókka leendő kinevezésre ajánlja a főispánnak. — Hasonlóan Csobán Imre, Pap József, Plesa Tivadar számvevőségi tisztviselőket, akik az államszámvetelési vizsgát sikeresen letették, számtisztekké leendő kinevezésre terjesztették elő. A főispán Szobonya János v. államrendőrségi ellenőrt az előjárósághoz gyalogos kézbesítőnek, Gazdy Imrét pedig mezőrendőrnek kinevezte.

Az Ébredő Magyarok Egyesületének kerületi vezetőit felhívom, hogy ma az 5 órai közgyűlésen feltétlenül jelenjenek meg. — Elnökség.

Felhívás a zsidóbarátokhoz! Debrecen sz. kir. város előjárósága az ócskaruha és cipőneműeknek zsidóvásáron való árusítására vonatkozó 12301-1921. E. sz. határozatát oda módosította, hogy a zsidóbarátokkal iparszerűen foglalkozó engedélyesek ócska ruha és cipőneműeket jelen felhívás keltétől számítva akadálytalanul árusíthatnak; magánfelek azonban ócska neműeket további intézkedésig még nem árusíthatják. Debrecen, 1921. június 30. Rostás István, a városi előjáróság vezetője.

A zöld Internacionale. Egy év óta folyik a zöld Internacionale szervezkedése s e célból magyar agrárius vezető politikusok Párisba fognak utazni. A magyar mezőgazdák ezen a tárgyaláson Mayer János volt közlemezési miniszter képviseli, aki a zöld Internacionale magyar szervezője.

Tisza-ereklyetár a debreceni egyetem. A debreceni Tisza István egyetem tanácsának június hó 28-ik napján tartott ülésén bejelentetett dr Grósz Emil budapesti egyetemi ny. r. tanárnak az egyetem hazafias, szorgalmas és tehetséges hallgatói jutalmazására szánt s dr Tóth Lajos h. államtitkár nevére tett 10.000 koronás alapítványa, mely már be is fizettetett és ugyancsak Grósz Emil tanárnak az egyetem részére küldött, gróf Tisza István hályogüvegéből álló adománya, melylyel egy, az egyetemen létesítendő Tisza-ereklyetár alapját kívánta megvetni. Az egyetemi tanács, mely már előzőleg elhatározta, hogy gróf Tisza István arcképét az egyetem számára megfesteti és hogy Tisza-relikviákat gyűjt, közszóval fogadta az alapítványt s adományt és az egyetem kebelében egy állandó Tisza István- emlékbizottság felállítását határozta el, melynek munkakörébe tartoznék a Tisza-ereklyék gyűjtése, melyeket már most is szívesen fogad az egyetem.

Köröznek egy notarius szélhámost. A rendőrség nyomozást indított egy magát Sándor Gyulának nevező egyén ellen, aki többektől gabonára előlegként pénzeket vett fel. Levél útján még az igazi Sándor Gyula édesanyjától is kicsalt 1000 koronát. Később pedig magát menekültnek adta ki és a bányászati kirendeltséget 500 korona erejéig megkárosította. Ugyancsak ez a szélhámos lopta el Török János Péterfia-utca 38. szám alatti lakos szövött katonai kabátját a benne levő katonai igazolványával együtt és kerekelt oldott. A rendőrség a notarius betörő széleskörű nyomozását rendelte el.

Fürdő ruhák és trikók Kardos Lászlónál Kossuth u. 9.

Kun Bélát elfogták?

Lemberg, július 1. A kartowi kormányzásban újból véres harcok dunnak a bolsevisták és az ellenforradalmár ukrán parasztok között. A Kartowból nyugatra vezető vasúti vonalakat az ellenforradalmárok megszállva tartják. Hir szerint az ellenforradalmárok fel-tartóztattak egy Moszkvából Kartowba menő vonatot és elfogták a vonaton levő több nyugateurópai kommunistát, köztük Kun Bélát is.

Állami kislakások építése

Budapest, július 1. (M. T. I.) A nemzetgyűlés közgazdasági és pénzügyi bizottsága együttesen tárgyalta az állami kislakások építéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslat háromszáz millió korona hitel igénybevételét kéri a vagyonszállásból eredő bevételekből. A bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta.

A tótok helyzete és az autonomia

Prága, július 1. (MTI) A „Slovák” című lap közli a Felvidék autonomiájáról szóló törvénynek azt a tervezetét, amelyet dr Tuka István egyetemi tanár dolgozott ki a néppárt megbízásából. A szerző a tótság helyzetét a következőképen itéli meg:

— A békeszerződések kiszakították a Felvidéket a magyar királysággal fennállott ezer éves állami közösségből és belekényszerítették a cseh nemzettel való politikai keretbe.

A mostani állapot azonban a tótság nagyrésznél véleménye szerint nem jelent felszabadulást, mert a hatalom mai birtokosai úgy bánnak a tótsággal, mint alárendelt nemzetiséggel, a Felvidékkel pedig, mint meghódított területtel. A tótság nem ismeri el végérvényesen ezt a mostani állapotot és azt a felfogást vallja, hogy a Felvidék akaratát csak maga a Felvidék, illetve saját parlamentje fejezheti ki. Ezért a Felvidéknek teljes állami autonómiát kell kapnia.

Az üzletek zárórája

Budapest, július 1. (MTI.) A nemzetgyűlés közgazdasági bizottsága ma délután az üzleti záróráról szóló törvényjavaslattal foglalkozott Rubinek Gyula elnöke alatt. Előadó Róbert Emil volt. A javaslat felhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert, hogy az érdekeltek meghallgatásával az üzleti zárórát rendelettel szabályozhassa, azzal a korlátozással, hogy a záróra 6 óránál, illetve élelmiszer üzleteknél 7 óránál korábbi időre nem helyezhető. A bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Nyomdász-mulatság. Vasárnap, e hó 3-án, a Munkás-Olthonban rendezendő kabaré előadás műsora a következő: 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2. Becsületbírótság, komédia. Személyek: dr Szamar-Vagner István, dr Pófa Pál—Szabó Kajos, dr Kraki-Erdélyi István, dr Kuss—Szabó József. 3. Székma Sándor előadó-művész. 4. Kuplák, előadja Váradi Alfréd. 5. Julcsiett, vigjáték 1 felvonásban. Személyek: A direktor—Szabó József, Szerző—Várkonyi Zoltán, Julcsiett—Nagy Bözsike. Szolga—Braun Ferenc. Szünet után: 6. Fátolytánc, lelti Novák Jucika. 7. Kuplák, előadja Szvitlik Ferenc. 8. Ének- és tánc duett, előadja Kovács Rózsika és Balogh Lajos. 9. Kuplák, előadja Nagy Bözsike. 10. A búvósszék, tréfa 1 felvonásban. Személyek: Államtitkár—Nagy András, Miniszter—Balogh Kaios, Szív Sándor író—Gönczy József, Kállai, a szabad ügyek referense—Gorzsás András, dr Fulda orvos egyetemi tanár—Végh Kálmán, Berta, az államtitkár felesége—Simon Márta, Géniusz—Erdélyi István, Dávid, Marci hivatal szolgák—Szabó Lajos, Weisz Dezső, Hordár—Braun Ferenc. Konferál: Szabó Kálmán. Rendező: Szvitlik Ferenc. A zenét Szoletzky Ede jór-névi zenekara szolgáltatja. Műsor után tánc! Belépődíj a kabaréra 9 K és a vigalmi-adó, a táncra 11 K és a vigalmi-adó. Kezdeté 4 órákor.

Felmentett városi tisztviselő. A főispán dr Szabó Arthur városi fogalmazót, minthogy állásáról lemondott, tisztsége alól felmentette.

Nem beszélnek másról Debrecenben — csak a Magyar ház megnyitásáról — ami csakugyan a város szenzációja. Egész fővárosi hangulat és forgalom van a Központi szálloda előtt, ahol 2-ától nem csak az utcai táblák jelzik a friss italokat, szendvicseket, kolbász, virstli, sonka, likör, cognac és sok másféle kedvességet — hanem valóságban lesznek kiszolgálva a fenti ételek és italok. — Külön látványossága az új vállalatnak az új amerikai sörszívó gép, amely garantálja a sör leg-tisztább kezelését, amire Surányi különben a főszűt fekteti.

A gyorsírók figyelmébe. A gyorsírók ma szombaton délután 5 órákor a Kollégium nagytanácstermében megbeszélést tartanak.

Gazdasági középiskola Debrecenben. Egyik közelmúlt közgyűlés megbízta dr Csűrös Ferenc köznevelődési tanácsnokot, hogy tervezet dolgozzon ki a Debrecenben felállítandó gazdasági középiskola számára. Ez ügyből kifolyólag Csűrös dr kulturtanácsnok tegnap Budapestre utazott, hogy a felállítandó középiskola tárgyában a kultuszminisztériumban tárgyalásokat folytasson.

Negyedfél millióval apadt Franciaország lakossága. Párisból jelentik: A francia népszámlálás eddigi ismeretes adatai szerint Franciaország lakossága 36 084.295. Ez a szám az 1911-iki népszámláláshoz képest körülbelül 3 és fél millió csökkenést mutat.

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei: A kedvezményes árukat (lisztet, cukrot stb.) a zsír kivételével készlet hiányában egyelőre kiosztani nem tudjuk és ezért kérjük az igényjogosultakat, hogy a kiosztás iránt ne is érdeklődjenek, éppen így a ruhaszövetek iránt sem, mert amint ezek megérkeznek, a kiosztás idejét hirtapilag közöljük. — A testületi megbízottakat felkérjük, hogy a testületek részére átveendő árak ellenében benyújtandó ellátási jegy szelvényeket az általunk kiadandó számlási őrlapokra sziveskedjenek felragasztani, mi ragasztószert fogunk adni és ezen kívül a ragasztásért a testületi megbízottakat díjazásban fogjuk részesíteni. — A Pénzügyi palota pincéjében és a Var-utca 1. sz. alatti üzletünkben asztali és pécsejens bort osztunk.

A Szociális Misszió Társulat július 5-én kedden d. u. 5 órákor a római kath. főgymnázium dísztermében évi rendes közgyűlést tart, melyen Rónay Paula missziós nővér is részt vesz és beszédet mond. A közgyűlésre a t. tagokat meghívja, Az elnökség.

Augusztustól nem lesz tejmaximálás. A közlemezési miniszter a tej maximális árát július 31-ig meghosszabbította azzal, hogy ezen határon túl a tej legmagasabb ára többé megállapítva nem lesz.

Zsebmetzés a vásárbán. Ferenczy István Kuruc-utca 25. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek a vásárbán tárcáját a benne levő irományokkal és 350 korona készpénzzel együtt ellopták. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

1 kiló szőlőkötöző 15 kor. nagyobb vételnél árendedmény Kardos Lászlónál Kossuth utca 9.

Keresztyén uri család főzni jól tudó idősebb háztartási alkalmazottat keres 500 korona havi fizetéssel. Jelentkezni József kir. herceg utca 43 sz. a. jobbra lehet.

— **A Horthy-dalárda mai hangversenye.** A Máv. Horthy-dalárda ma, szombaton este 8 órai kezdettel az állomás II. oszt. várótermében évszázados hangversenyt tart, elsőrangú művészi műsorral. A dalárda eddigi hangversenyei biztosítják a közönséget, hogy kiváló műveltségben és nagyszerű szórakozásban lesz része. A rendezőség külön meghívót nem bocsájt ki, de mindenkit szívesen lát, aki a dal iránt érdeklődik.

— **Dr Korpássy D. László** orvos szabad-ságáról visszatért s lakásán, Baross-utca 11. szám alatt, d. e. 8—10-ig, d. u. 2—4 ig újra rendel.

— **A beírások a helybeli fiú felső kereskedelmi iskolában** a jövő iskolai évre július 1, 2, 4, 5. napjain, mindenkor d. e. 10—12 óra között eszközölhetők az igazgatói irodában. Az első évfolyamba iratkozók a jelentkezési iskolai bizonyítványukat és állami születési anyakönyvi kivonatot tartoznak bemutatni. A felvételi vizsgálat augusztus 29-én lesz, magyar helyesírásból, számtanból és magyar szépírásból. — Tanulókat csak korlátozott számban veszünk fel. Akik tanulókat ellátásba akarnak venni, szíveskedjenek az igazgatóságnál jelentkezni. Az igazgatóság.

— **A női felső kereskedelmi iskolába** beiratkozni 1—7-ig lehet Egyház-tér 2 sz. a. az igazgatói irodában. Az iskolával internátus is kapcsolatos.

— **Gh. Perczel Carola** ballelnövendékének vizsgája vasárnap délelőtt pontosan fél 11 órakor kezdődik. Kérjük a közönséget, hogy pontosan jelenjen meg. Jegyek még válthatók az Uránia pénztáránál.

— **Kitűnő len- és pamutvásznak**, sifonok és batistok **Kardos Lászlónál** Kossuth u. 9.

Rose nyelviskola
Nagyerdőn.

SZÍNHÁZ.

Az idei színházi szezon zártakor a színház tagjai a jövő hét keddjén, e hó 5-én a Csokonai-színházban nagyszabású estélyt rendeznek a zenealap javára, méltányolva azt az ügybuzgalmat, mellyel a zenekar a színi előadások színvonalát emelni igyekezett s a sikereket kivívni segítette. A revue estén közreműködnek az énekes ensemble összes tagjai, élükön: Budai Ilonka, Bodán Margit, Rácz Ada, Gyulai Gizi, Szigeti Jenő, Szalma Sándor, Csolnaki Gyula, Torma Zsiga, R. Nádosi István, Heltai Andr és Mátrai Jenő.

HETI MŰSOR:

Szombaton Bródy Irén vendégszerepel a *Cigányszerelemben*.

Vasárnap d. u. mérsékelt helyárrakkal Bródy Irén vendégfelléptével a *piros bugyelláris*.

Vasárnap este Buday Ilonka bucsuzik a *Gül babában*.

A Csokonai-színház tegnap esti előadásának keretében bucsuzott el *Rácz Ada* közönségtől a színpad derekas munkát végzett, a nézőtérben azonban egy bántóan diszharmonikus eset történt, amelyet nem lehet szó nélkül hagyni. Néhány, a földszint első sorában ülő fiatalember ugyanis az orchester elválasztó falának döngetésével véte a *Rácz Ada* mellett való tüntetés helyes módját megtalálni, míg az ügyeletes rendőrtiszt közbelépése véget nem vetett az izléstelen demonstrációnak.

A debreceni színházlátogató közönség az előadásokra való késői érkezésével és előadás közbeni zavaróan hangos beszélgetésével, ki s bejárásával anélkül sem adta megfelelő tanúbizonyosságát a színház magyar nemzeti kulturális missziója iránti becsülésének, de az ilyen esetek egyenesen a hely profanizálásának tekinthetők s ellenük a jóízűs nevében okvetlen tiltakoznunk kell.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Világvárosi éjszakák kalandor történet 6 felvonásban Ria Bonna főszereplésével az Urániában.

Big-Bill-Barry hétfőn az Urániában.
Tetemre hívás francia Pathé film tragédia 5 felvonásban az Apolló szenzációs műsora.
Tul a nagy Krivánon operette mozikészítés élő szereplőkkel hétfőn az Apollóban.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZELL ÉS KOSA

Női és férfi kalap megrendelés és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **PIAC-U. 63. SZ.**

SPORT.

— **Vidéken szereplő debreceni csapatok.** A debreceni sport fellendülését misem mutatja jobban, mint egyesületünk vasárnapi szereplése. A DEAC Nyiregyháza fog szerepelni a kisvárdai győzelem után, míg a DTE Miskolcra kapott meghívást s mi biztosan reméljük, hogy hírnevét ott csak öregíteni fogja. A DVSC Mátészalkára, míg a DMTK vidéki propaganda mérkőzésre megy. Debrecenben pedig BUSE-KTE mérkőzés lesz az I. osztályba való jutásért.

I. o.-ba kerültek a Vasasok. Az osztályozó mérkőzések befejeződtek szerdán s az eredmények a simpatikus Vasas SC. munkás csapatnak kedveztek. A csapat főerősségét, a kontinens legjobb kapusát Plattkót a berlini proficsapat következtében veszítette el s azóta az I. o.-ban csak sikertelenséget aratott. A finisnél reorganizálta magát, de elkészült s osztályozóba került a BAK és MAFC-al egyetemben. A BSE nem ért el semmit a Kárpáti csoportban kifejtett harcainak mert visszakerült ismét a második osztályba. Az osztályozók eredménye a következő: 1. Vasas 5 p. golarány 7:3, 2. BSE 4 p. golarány 4:2, 3. Bak 3 p.

és 3:3, 4. MAFC 0 p. 2:3. Ezzel befejeződtek a tavaszi évad mérkőzései.

Külföldi eredmények: Nem lesz érdektelen párhuzamot vonni a magyarok vasárnapi ellenfelének külföldi mérkőzése s itteni szereplése között Prágában a Delnemetország válogatottjai a csehszlovák ellen 3:2 arányban vezetettek Slávia a Koppenhágai Ak. BC. ellen 3:1 győzött. Zágrábban a Franciaország reprezentatívjai a vasárnapi 2:1 vereségükért revanchot kértek Zágráb város válogatottjaitól, azonban ez is kudarcra 4:1 vereséggel végződött.

A tőzsde

Zürichi zárótőzsde jul. 1. (MTL) Berlin 790, Holland 195 — Newyork 593, London 2218, Páris 4755, Milánó 2908, Prága 795 — **Budapest 220**, Zágráb 385, Bukarest 900, Varsó 25. Bécs 90 — **Oszták lebélyeg 83.**
Bécsi valuta jul. 1. (MTL) Márka 995 Lei 1098, Lira 3650, Francia Frank 5950, Svájci Frank 12500, Dollár 745 — Rubel 830, Sokol 988, Angol font 2770, Dinár 1935, Lengyel márka 40, magyar korona 277.

Kifizetések: Zágráb 485, Berlin 993, Prága 989, Budapest 276, Olasz 3675, Svájci 12600, Newyork 751, Varsó 367, Páris 5975, Amsterdam 24575, Bukarest 1105, London 2800, Sécia 700.

Budapesti árlát jul. 1. (MTL) Magyar hitel 1505, Oszták hitel 585, Angol-Magyar bank 700, Leszámit bank 700, Magyar-Olasz bank 300, Jelz. hitelbank 275, Keresk. bank 6150, Pestü hazai első 19500, Borsodmiskolci 2450.

Valuták. Napoleon 850 —, Angol font 980 — 1005, Dollár 255 — 267, Francia frank 2140 —, Márka 365 —, Lira — — 1300, Oszták kor. 387, Rubel 50 — 52, Lei 400 —, Sokol 372 —, Svájci frank 4375 —, Korona dinár 670 — 690, Frank dinár 670 — 690, Lengyel márka 13 — 15.

Terménytőzsde. Buza 900, rozs 680, takarmány árpa 700, tengeri 800, zab 755 — 730, köles 450 — 500, tarka bab 450, új burgonya 550, repec 900. Az irányzat tartott.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelődrágábban vessz **Simon György**
DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Apró hirdetések.

Irodai munkát

vállalok délután 3-tól 6—8-ig. Megkeresések a kiadóba adandók „Leszerelt hadnagy” jelígre

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Makulatura 5t kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Molykár ellen

szőrme és téllruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Forgács István

műorás
Bádógos-u.

Debreceni Gazdák

Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesőnket folyósít házakra, — földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Ertekpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

SZÖVETEK.

polgári és egyensapok különböző katonai felszerelési cikkek július 15-ig minden elvegyezhető árban kaphatók **oros Sándor**
Batthyányi Piac-u. 69. szám.

Fajborok

12—13 maligandos ó és uj, elismert kitűnő minőségben, ugy kisebb mint nagyobb tételben kapható:

Klobusiczky Géza monostorpályi szőlőtelepén. Posta, vasut és távirda: Monostorpályi, Biharmegye.

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyrdekű 6-0 és aktuális mű 6-0

Irta: ifj. **Weszprémy Kálmán**

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Hirdetmény

Elepi 109. tanyaszámú kb. 80 holdnyi területű Balogh János és társai tulajdonát képező ingatlant 1921—1922. gazdasági, évre vagyis egy évre alulírott zárgondnok haszonbérbe adja nyilvános árlejtés útján. Az egy évi bérösszeg mint kikiáltási ár, egyszázhusz métermázsza buza értékében, illetve mennyiségében állapíttatik meg.

A birtokra nyilvános árlejtés folyó évi július hó 3-án, d. e. 10 órakor Dr Szilágyi Dezső ügyvéd Deák Ferencz-u. 13. szám alatt levő irodájában tartatik meg.

Debreczen, 1921 június 28-án.

NAGY BÉLA
zárgondnok.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság könyvnyomdája.

TELEFON 3—48 Debreczen Piac-u. 59. TELEFON 3—48.

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más egyéb nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyászlapokat.

:: Költségvetéssel készséggel szolgál. ::